

S. Janina Kierstan RM

**BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI  
KS. PROF. DRA MICHAŁA PETERA (1952—1982)**

Niniejsze zestawienie prac ks. Michała Petera, zmierzające do całościowego ujęcia jego twórczości pisarskiej, ma na celu ukazanie wkładu zmarłego w dorobek bibliistyki polskiej.

W tworzeniu zestawienia wykorzystano autobiografię zmarłego profesora uwzględniającą publikacje z lat 1952—1974. W zestaw bibliograficzny włączono opracowaną przez ks. Feliksa Lenorta bibliografię prac ks. Petera zamieszczoną w ramach „Materiałów do bibliografii pracowników naukowo-dydaktycznych Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Poznaniu”, które zostały opublikowane w pierwszym tomie „Poznańskich Studiów Teologicznych” (1972). Powyższe opracowania dopełniono poprzez kwerendę w zagranicznym i polskim piśmiennictwie teologicznym, a także wśród wydawców, doprowadzając spis bibliograficzny do roku 1982.

Opisy wszystkich pozycji bibliograficznych zostały dokonane z autopsji.

W prezentowanej bibliografii zachowano układ chronologiczny. W obrębie daty rocznej przyjęto zasadę szeregowania według kryteriów wydawniczych, umieszczając najpierw wydawnictwa samoistne, następnie artykuły i recenzje w porządku alfabetycznym nazw czasopism.

1952

1. Felicjan Kłoniecki: Co sądzić o raju biblijnym? Miesięcznik Kościelny Archidiecezji Poznańskiej. R. 6: 1951 nr 4—5 s. 123—128. [Rec.] Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 5: 1952 nr 1 s. 91—94.
2. Albert Gelin: Les idées maitresses de l'Ancien Testament. Paris 1950. [Rec.] Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 5: 1952 nr 2 s. 188—192.
3. Biblia w liturgii. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 5: 1952 nr 6 s. 273—275.
4. Lekcja ze Mszy św. „Rorate coeli” (Iz 7, 10—15). Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 5: 1952 nr 6 s. 400—423.

1955

5. Jan Dobraczyński: Manna i chleb. Warszawa 1954. [Rec.] Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 8: 1955 nr 2—3 s. 166—172.
6. Epoka proroka Malachiasza. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 8: 1955 nr 4—5 s. 184—194.

1956

7. Powtórne przyjście Eliasza w świetle Starego i Nowego Testamentu. Collectanea Theologica. R. 27: 1956 s. 5—33.
8. Proroctwo Malachiasza o Ofierze Czystej (1, 11). Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 9: 1956 nr 1—3 s. 124—138.
9. J. Guillet: Thèmes bibliques. Etudes sur l'expression et développement de la Révélation. Paris 1951. [Rec.] Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 9: 1956 nr 6 s. 320—327.

1957

10. Prehistoria biblijna w katechezie. Katecheta. R. 1: 1957 nr 1 s. 7—20.
11. Zabytkowy kielich w Poznaniu. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 10: 1957 nr 2 s. 134.

1958

12. Przegląd chronologiczny dziejów biblijnych Starego Testamentu. Katecheta. R. 2: 1958 nr 4 s. 323.

13. Cuda w Starym Testamencie. [podp.] P. M. Katecheta. R. 2: 1958 nr 4 s. 334—336.

1959

14. Wykład Pisma Świętego Starego Testamentu. Poznań 1959 ss. 886. Biblioteka Pomocy Seminaryjnych. T. 5.

1960

15. Czy znasz Stary Testament. Przewodnik Katolicki. R. 66: 1960 nr 45 s. 707.

1961

16. Monoteizm Starego Testamentu. Katechezy na X klasę. Katecheta. R. 4: 1961 nr 1 s. 51—53.

17. Mesjasz i Jego Królestwo. Katechezy na X klasę. Katecheta. R. 4: 1961 nr 1 s. 53—56.

18. Chrystus Pan wypełnia dziedzictwo Starego Testamentu. Katechezy na X klasę. Katecheta. R. 4: 1961 nr 1 s. 56—58.

19. Przymierze z Bogiem. Katechezy na X klasę. Katecheta. R. 4: 1961 nr 1 s. 58—61.

20. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych: W drodze do Rzymu. Msza Święta. R. 17: 1961 nr 2 s. 17—20.

21. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych: W stolicy chrześcijaństwa. Msza Święta. R. 17: 1961 nr 4 s. 21—26.

22. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych. Egipt — kraj faraonów. Msza Święta. R. 17: 1961 nr 6 s. 15—21.

23. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych: Na Synaj — szlakiem Mojżesza. Msza Święta. R. 17: 1961 nr 9 s. 11—17.

24. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych: Na syryjskiej ziemi. Msza Święta. R. 17: 1961 nr 10 s. 10—12.

25. „i uwierzył Abraham Panu” (Księga Rodzaju 15, 6). Stary Testament od nowa czytany [I]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 2 s. 23, 25.

26. „a Izaak zrodził Jakuba...”. Stary Testament od nowa czytany [II]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 6 s. 84—85.

27. „Idźcie do Józefa” (Rodz. 41, 55). Stary Testament od nowa czytany [III]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 15 s. 230—231.

28. „Miły Bogu i ludziom Mojżesz”. Stary Testament od nowa czytany [IV]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 21 s. 325—326.

29. „Jam jest Jahwe, twój Bóg” (Wj 20, 2). Stary Testament od nowa czytany [V]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 27 s. 424—425.

30. „Wtedy Jozue zbudował ołtarz Panu”. Stary Testament od nowa czytany [VI]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 37 s. 583—585.

31. „Pamięć o sędziach niech będzie sławiona” (Syr 46, 14). Stary Testament od nowa czytany [VII]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 42 s. 659—660.

32. „A Saul utwierdził Królestwo w Izraelu” (1 Król. 14, 47). Stary Testament od nowa czytany [VIII]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 50 s. 788.

33. „A miłował Dawid Stwórcę z całego serca swego” (Syr. 47, 10). Stary Testament od nowa czytany [IX]. Przewodnik Katolicki. R. 67: 1961 nr 50 s. 788.

34. Na marginesie „Podróży do Ziemi Świętej” [Piotra Stacha]. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 14: 1961 nr 3—4 s. 133—137.

35. Dookoła problemu Jerycha. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 14: 1961 nr 5 s. 198—205.

36. Istota natchnienia biblijnego w dyskusji ostatniego dziesięciolecia. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 14: 1961 nr 6 s. 273—284.

## 1962

37. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych: Liban, kraj cedrów. Msza Święta. R. 18: 1962 nr 1 s. 17, 24.

38. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych: W Jordanii, arabskiej Palestynie. Msza Święta. R. 18: 1962 nr 6 s. 14, 19.

39. „Salomon panował w dniach pokoju” (Syr. 47, 15). Stary Testament od nowa czytany [X]. Przewodnik Katolicki. R. 68: 1962 nr 1 s. 8—9.

40. „Jeroboam przywiódł Izraela do grzechu” (3 Kr. 14, 16). Stary Testament od nowa czytany [XI]. Przewodnik Katolicki. R. 68: 1962 nr 6 s. 83—84.

41. „Święty, Święty, Święty Pan, Bóg Zastępów”. Stary Testament od nowa czytany [XII]. Przewodnik Katolicki. R. 68: 1962 nr 13 s. 200—201.

42. „Pan dał — Pan wziął, niech imię Pańskie będzie pochwalone” (Hiob 1, 21). Stary Testament od nowa czytany [XIII]. Przewodnik Katolicki. R. 68: 1962 nr 28 s. 441.

43. „Jakżeż opuszczone to miasto, niegdyś pełne ludu” (Lament. 1, 1). Stary Testament od nowa czytany [XIV]. Przewodnik Katolicki. R. 68: 1962 nr 37 s. 581—583.

44. „Gdybym o tobie zapomniał Jeruzalem — niech uschnie moja prawica” (Ps 137, 5). Stary Testament od nowa czytany [XV]. Przewodnik Katolicki. R. 68: 1962 nr 44 s. 696—698.

45. Maryja w przepowiedni i historii. Przewodnik Katolicki. R. 68: 1962 nr 32 s. 504—505.

46. Księgi Machabejskie. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz. Oprac. Feliks Gryglewicz. Poznań 1961. Pismo Święte Starego Testamentu pod red. Stanisława Łacha. T. 3. cz. 4 [Rec.] Roczniki Teologiczno-Kanoniczne. T. 9: 1962 z. 4 s. 131—133.

47. Historia czasów Starego Testamentu. Oprac. Józef Jelito. Poznań 1961. Pismo Święte Starego Testamentu pod red. Stanisława Łacha. T. 3 [Rec.] Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 15: 1962 nr 2 s. 129—132.

## 1963

48. Józef Flawiusz: Dawne dzieje Izraela. Antiquitates Iudaicae. Tłum. z języka greckiego Zygmunt Kubiak i Jan Radożycki pod red. Eugeniusza Dąbrowskiego. Poznań 1962. [Rec.] Miesięcznik Kościelny Archidiecezji Poznańskiej. R. 14: 1963 nr 11 s. 269.

49. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych: W Ziemi Świętej. Msza Święta. R. 19: 1963 nr 1 s. 19—22.

50. Z wyprawy naukowej do krajów biblijnych: Do Galilei. Msza Święta. R. 19: 1963 nr 2 s. 22—26.

51. „I zabrali się do pracy przy domu Boga — Pana Zastępów” (Ag. 1, 14). Stary Testament od nowa czytany [XVI]. Przewodnik Katolicki. R. 69: 1963 nr 3 s. 40—41.

52. Ezdrasz i Nehemiasz. Stary Testament od nowa czytany [XVII]. Przewodnik Katolicki. R. 69: 1963 nr 13 s. 171.

53. „I powstał Juda, zwany Machabeuszem” (1 Mach 3, 1). Stary Testament od nowa czytany [XVIII]. Przewodnik Katolicki. R. 69: 1963 nr 19 s. 232—233.

54. W przededniu „pełni czasów” (Gal 4, 4). Stary Testament od nowa czytany [XIX]. Przewodnik Katolicki. R. 69: 1963 nr 43 s. 448—449.
55. Podróż naukowa Papieskiego Instytutu Biblijnego (lipiec—sierpień 1959). Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 16: 1963 nr 1 s. 48—54.
56. Biblijna przystępność Zenona Kosidowskiego. Tygodnik Powszechny. R. 17: 1963 nr 9 s. 3.

## 1964

57. Biblijna sztuka pisarska. W: Słowo nad słowami. Antologia poezji Starego Testamentu. Wyboru i przekładu dokonał Roman Brandstaetter. Poznań 1964 s. XIII—XVIII.
58. Dyskusja nad rodzajami literackimi w Biblii ze szczególnym uwzględnieniem historiografii Starego Testamentu. W: Pod tchnieniem Ducha Świętego. Współczesna myśl teologiczna. Pod red. Mariana Finke. Poznań 1964 s. 187—198.
59. Archeologia a Biblia. [Omówienie serii wydawniczej Cahiers d'Archéologie Biblique. Paris 1954—1965 zes. 1—3]. Katecheta R. 8: 1964 nr 1 s. 70—72.
60. Epoka proroka Aggeusza. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 17: 1964 nr 5 s. 275—280.

## 1965

61. Proroctwo Aggeusza. [Przekład]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych. Opracował zespół biblistów polskich pod redakcją Benedyktynów Tynieckich. Poznań 1965 s. 1142—1144.
62. Proroctwo Malachiasza. [Przekład]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych. Opracował zespół biblistów polskich pod redakcją Benedyktynów Tynieckich. Poznań 1965 s. 1155—1158.
63. Marie de Saint-Damien: La Vierge Immaculée dans l'Écriture. Paris 1964. [Rec.] Katecheta. R. 9: 1965 nr 3 s. 142—143.
64. Genewa pod znakiem Starego Testamentu. Przewodnik Katolicki. R. 71: 1965 nr 49 s. 453.

## 1966

65. Instrukcja o prawdzie historycznej Ewangelii z dnia 21 kwietnia 1964. Miesięcznik Kościelny Archidiecezji Poznańskiej. R. 17: 1966 nr 1 s. 14—16.
66. Katarzynki — córki Warmii. Przewodnik Katolicki. R. 72: 1966 nr 38 s. 339.
67. „Na początku stworzył Bóg niebo i ziemię” (Rdz 1, 1). Stary Testament od nowa czytany [XX]. Przewodnik Katolicki. R. 72: 1966 nr 39 s. 347—348.
68. „Jahwe — Bóg umieścił człowieka w ogrodzie Eden” (Rdz 2, 15). Stary Testament od nowa czytany [XXI]. Przewodnik Katolicki. R. 72: 1966 nr 47 s. 428—429.

## 1967

69. Fritz Leist: Der grössere Gott. München 1960. [Rec.] Katecheta. R. 11: 1967 nr 2 s. 93—94.
70. „Czy jestem stróżem mego brata” (Rdz. 4, 9). Stary Testament od nowa czytany [XXII]. Przewodnik Katolicki. R. 73: 1967 nr 12 s. 102—103.
71. „A potop trwał na ziemi” (Rdz. 1, 17). Stary Testament od nowa czytany [XXIII]. Przewodnik Katolicki. R. 73: 1967 nr 21 s. 188—189.

72. „Nie dokończyli budowy tego miasta i wieży” (Rodz. 11, 8). Stary Testament od nowa czytany [XXIV]. Przewodnik Katolicki. R. 73: 1967 nr 29 s. 260.

73. Geoffrey Bibby: Cztery tysiące lat temu. Przegląd panoramyczny świata w drugim tysiącleciu przed naszą erą. Warszawa 1967. [Rec.] Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 20: 1967 nr 5 s. 305—306.

74. Nauka Soboru Watykańskiego II o Piśmie Świętym. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 20: 1967 nr 6 s. 321—331.

75. Roman Brandstaetter: Jezus z Nazaretu. T. 1: Czas milczenia. Warszawa 1967. [Rec.] Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 20: 1967 nr 6 s. 381—383.

## 1968

76. Księga Aggeusza. Wstęp, Przekład, Komentarz. W: Księgi Proroków Mniejszych. Poznań 1968 s. 203—235. Pismo Święte Starego Testamentu pod red. Stanisława Łacha. T. XXI cz. 2.

77. Księga Malachiasza. Wstęp, Przekład, Komentarz, Ekskursy. W: Księgi Proroków Mniejszych. Poznań 1968 s. 461—512. Pismo Święte Starego Testamentu pod red. Stanisława Łacha. T. XII cz. 2.

78. Ernst Kitzinger: Mosaiques byzantines israéliennes. Milano 1965. [Rec.] Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 21: 1968 nr 3 s. 196.

## 1969

79. [współautor]: Dzieje Bożego Objawienia. Praca zbiorowa. Poznań 1969 ss. 179.

Rec.: Stanisława Grabska: Ku nowemu katechizmowi. Więź. R. 13: 1970 nr 9 s. 113—118.

80. Jedność całej Biblii jako zasada hermeneutyczna. Ateneum Kapsłańskie. R. 61: 1969 t. 72 z. 3 s. 398—407.

81. Władysław Smereka: Studium pasyjne. Rys historyczny i teksty Drogi Krzyżowej. Kraków 1968. [Rec.] Katecheta. R. 13: 1969 nr 3 s. 136—137.

82. Pismo Święte w życiu Ludu Bożego. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 22: 1969 nr 2—3 s. 85—94.

## 1970

83. Wykład Pisma Świętego Starego Testamentu. Wyd. 2 poprawione i uzupełnione. Poznań—Warszawa 1970 ss. 796.

Rec.: F. J.: Wykład Pisma Świętego. Myśl Społeczna. R. 1970 nr 50 s. 12.

84. [współautor]: Dzieje Bożego Objawienia. Praca zbiorowa. Ilustr. Elżbieta Jach. Wyd. 2. Poznań 1970 ss. 179.

## 1971

85. Księga Aggeusza. [Przekład]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych. Opracował zespół biblistów polskich z inicjatywy Benedyktynów Tynieckich. Wyd. 2 zmienione. Poznań 1971 s. 1101—1103.

86. Księga Malachiasza. [Przekład]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych. Opracował zespół biblistów polskich z inicjatywy Benedyktynów Tynieckich. Wyd. 2 zmienione. Poznań 1971 s. 1115—1119.

87. [współautor]: Dzieje Bożego Objawienia. Praca zbiorowa. Ilustr. Elżbieta Jach. Wyd. 3. Poznań 1971 ss. 179.

88. Melchizedek w egzegezie judaistycznej. Analecta Cracoviensia. T. 3: 1971 s. 171—181.

89. [współautor]: Dzieje Bożego Objawienia. Praca zbiorowa. Ilustr. Elżbieta Jach. Wyd. 4. Poznań 1972 ss. 179.

90. Współczesna hermeneutyka Starego Testamentu. Zasady ogólne. W: Współczesna biblistyka polska 1945—1970. Praca zbiorowa pod red. ks. J. Łacha i ks. M. Wolniewicza. Warszawa 1972 cz. 1 s. 103—116.

91. Religia Starego Testamentu. Teologia dla każdego [1]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 6 s. 48, 47.

92. Mozaizm — czyli religia Mojżesza. Teologia dla każdego [2]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 12 s. 100—101.

93. Teologia Starego Testamentu: Religia Izraela osiadłego. Teologia dla każdego [3]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 14 s. 126—127.

94. Teologia Starego Testamentu: Prorocy — charyzmatyczni teologowie Starego Przymierza. Teologia dla każdego [4]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 18 s. 160.

95. Teologia Starego Testamentu: Religia Izraela w okresie niewoli babilońskiej. Teologia dla każdego [5]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 25 s. 224, 223.

96. Teologia Starego Testamentu: Religia Izraela w okresie perskim. Teologia dla każdego [6]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 29 s. 259.

97. Teologia Starego Testamentu: Religia Izraela w okresie machabejskim. Teologia dla każdego [7]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 33 s. 296.

98. Teologia Starego Testamentu: Religia Izraela w przededniu Nowego Przymierza. Teologia dla każdego [8]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 37 s. 328.

99. Teologia Starego Testamentu: Problem gminy Qumran. Teologia dla każdego [9]. Przewodnik Katolicki. R. 78: 1972 nr 40 s. 349—350.

100. [Siódmy] VII Kongres Międzynarodowej Organizacji do studiów nad Starym Testamentem. (Uppsala 8—12 VIII 1971). Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 25: 1972 nr 1 s. 36—45.

101. Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). Poznań T. 1. 1973 ss. XX. 943, nlb. 3. T. 2. 1975 ss. 1331, nlb. 1. T. 3. 1975 ss. 678, nlb. 1.

Rec.: Josef Scharbert: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami opracował zespół pod red. Michała Petera i Mariana Wolniewicza. Poznań 1973 bisher nur AT in 2 Bänden 946 u. 1332 S. Biblische Zeitschrift. Jhrg 20: 1976 Hf. 1 S. 149—150. — Hubert Jerzy Kaczmarski: Trzytomowa Biblia wydana w Poznaniu. W: Przekłady Pisma Świętego na język polski po II Wojnie Światowej. Novum R. 1977 nr 4—5 s. 70—72. — K. S.: Pismo Święte. Myśl Społeczna. R. 1974 nr 51—52 s. 28. — K. S.: Pismo Święte. Tom II. Myśl Społeczna. R. 1976 nr 38 s. 24. — Smereka Władysław: Nowy przekład Pisma Św. z pożytecznym komentarzem. Przewodnik Katolicki. R. 82: 1975 nr 20 s. 11. — Anna Radwanowa: W poznańskim środowisku teologicznym. Biblistyka — nauką żywą i aktualną. Słowo Powszechne. R. 27: 1974 nr 178 s. 6—7. — Zdzisław Szuba: Zakończenie edycji Biblii Poznańskiej. Słowo Powszechne. R. 29: 1976 nr 71 s. 7. — Ks. Władysław Smereka: Biblia Poznańska. O nowym polskim przekładzie Pisma Świętego. Tygodnik Powszechny. R. 28: 1974 nr 20 s. 7. — Turian [pseud. Jan Turnau nazw.]: Mamy nową Biblię. Więź. R. 19:

1976 nr 9 s. 26—31. — Hubert Jerzy Kaczmarski: Polskie Przekłady Pisma Św. (IV). Biblia Poznańska. Za i przeciw. R. 1974 nr 41 s. 8. — Hubert Jerzy Kaczmarski: Biblia Poznańska i inne przekłady Pisma Świętego. Za i przeciw. R. 1976 nr 17 s. 8.

102. Wstęp do Pięcioksięgu. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Poznań 1973 s. 1—3.

103. Księga Rodzaju. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Poznań 1973 s. 4—90.

104. Księga Wyjścia. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Poznań 1973 s. 91—162.

105. Księga Kapłańska. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Poznań 1973 s. 163—213.

106. Księga Liczb. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Poznań 1973 s. 214—287.

107. Księga Powtórzonego Prawa. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Poznań 1973 s. 288—362.

108. Arka Przymierza. W Piśmie Świętym. Encyklopedia Katolicka. T. 1. Lublin 1973 kol. 922—923.

109. Dzieje Zbawienia w Księgach Świętych Starego Testamentu. Katecheta. R. 17: 1973 nr 2 s. 63—69.

110. Liturgia zawsze żywa. Przewodnik Katolicki. R. 79: 1973 nr 2 s. 16.

[Rec. książki] Pasierb Janusz: Czas otwarty. Poznań 1972.

111. [Komentarz do czytań mszalnych na II Niedzielę Wielkiego Postu]. Przewodnik Katolicki. R. 79: 1973 nr.11 s. 91.

112. Żyją wśród nas. Pamięci polskich biblistów. Przewodnik Katolicki. R. 79: 1973 nr 46 s. 424.

1974

113. Stary Testament o powstaniu życia. Ateneum Kapłańskie. R. 66: 1974 t. 83 z. 3 s. 383—388.

114. Problem Melchizedeka w Genesis XIV. Rozprawa habilitacyjna. ATK Warszawa 1974. [maszynopis, omówienie pracy] Biuletyn Informacyjny Akademii Teologii Katolickiej. R. 5: 1974 nr 1 s. 15—16.

115. Neue Schulbibel. Zurich 1973. [Rec.] Katecheta. R. 18: 1974 nr 1 s. 40—41.

116. „Święć się Imię Twoje”... Pogadanki biblijne. Przewodnik Katolicki. R. 80: 1974 nr 26 s. 6.

117. Tajemnica Mesjańska Jezusa. Przewodnik Katolicki. R. 80: 1974 nr 45 s. 6.

1975

118. W kręgu Starego Przymierza. Wprowadzenie do dziejów i teologii Starego Testamentu. Poznań 1975 ss. 243, nlb. 1.

Rec.: K. S.: Wprowadzenie do dziejów Starego Testamentu. Myśl Społeczna. R. 1976 nr 33 s. 24.

119. Na marginesie Starego Przymierza Tadeusza Żychiewicza. Spory — polemiki. Tygodnik Powszechny. R. 29: 1975 nr 1 s. 6.

120. Odpowiedź na „odpowiedź” pana Tadeusza Żychiewicza. Tygodnik Powszechny. R. 29: 1975 nr 5 s. 5.

121. Nowa „powieść” Zenona Kosidowskiego. Tygodnik Powszechny. R. 29: 1975 nr 16 s. 4.

1976

122. Rzeczywistość historyczna w Rdz 14. Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 29: 1976 nr 1 s. 10—19.

123. Praojcowie Izraela na cenzurowanym. W Drodze. R. 4: 1976 nr 5 s. 60—68.

1977

124. Kto błogosławił Abrahamowi według Genesis 14, 19? Collectanea Theologica. A. 47: 1977 f. 2 s. 69—78.

Por. poz. 125, 136.

125. Wer sprach den Segen nach Genesis 14, 19 über Abraham aus? Collectanea Theologica. A. 47: 1977 f. 8 s. 127—137.

Por. poz. 124, 136.

126. Ks. Antoni Witkowiak. Miesięcznik Kościelny Archidiecezji Poznańskiej. R. 28: 1977 nr 2 s. 38—40.

127. Wokół pytań o pochodzenie człowieka. Biblia a pochodzenie człowieka. Przewodnik Katolicki. R. 83: 1977 nr 23 s. 4—5.

128. „Biblia na wspak czytana” przez p. Artura Sandauera. Tygodnik Powszechny. R. 31: 1977 nr 34 s. 7.

[recenzja książki] Artur Sandauer: „Bóg, szatan, mesjasz”. Kraków 1977.

129. W oczekiwaniu na Mesjasza. W Drodze. R. 5: 1977 nr 12 s. 7—13.

1978

130. Wykład Pisma Świętego Starego Testamentu. Wyd. 3 poprawione i uzupełnione. Poznań 1978 ss. 643, map. 3.

131. Człowiek Uniwersytetu. (Aleksy Klawek 1890—1969). W: Byli wśród nas. Praca zbiorowa pod red. Feliksa Lenorta. Poznań 1978 s. 349—356.

1979

132. Wspomnienia z lat 1939—1945. Byle przetrwać zimę (1). [Podp.] Mika P. Przewodnik Katolicki. R. 85: 1979 nr 44 s. 8.

133. List. Byle przetrwać zimę (2). [Podp.] Mika P. Przewodnik Katolicki. R. 85: 1979 nr 48 s. 8.

134. Początek tułaczki narodu. Byle przetrwać zimę (3). [Podp.] Mika P. Przewodnik Katolicki. R. 85: 1979 nr 50 s. 8.

135. Szemac Israel (Pwt 6, 4) — Tekst monoteistyczny? Ruch Biblijny i Liturgiczny. R. 32: 1979 nr 1 s. 22—34.

Por. poz. 138.

136. Wer sprach den Segen nach Genesis XIV, 19 über Abraham aus? Vetus Testamentum. Vol. 29: 1979 No 1 s. 114—119 m.

Por. poz. 122, 125.



137. „Maż sprawiedliwy” Św. Józef według tekstu Mateusza 1—19. W Drodze. R. 1979 nr 2 s. 48—56.

1980

138. Dtn 6, 4 — ein monotheistischer Text? Biblische Zeitschrift. Jhrg 24: 1980 Hf. 2 s. 252—262.

Por. poz. 135.

139. The Reverend Professor Aleksy Klawek (1890—1969). Folia Orientalia. T. 21: 1980 s. 15—25.

140. „Prawica Pańska moc okazała”... Msza Święta. R. 36: 1980 nr 4 s. 74—75.

141. „Pan mój i Bóg mój”... Msza Święta. R. 36: 1980 nr 4 s. 76—77.

142. „Czy kochasz mnie?” Msza Święta. R. 36: 1980 nr 4 s. 78.

143. „Ujrzałem wielki tłum”... Msza Święta. R. 36: 1980 nr 4 s. 80—81.

144. „Oto wszystko czynię nowym”. Msza Święta. R. 36: 1980 nr 4 s. 82—83.

145. Nocna wizyta pułkownika. Wspomnienia z lat 1939—1945. Byle przetrwać zimę (4). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 1 s. 8.

146. Pochód najeźdźców. Byle przetrwać zimę (5). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 5 s. 4.

147. „Odwiedziny rodziny”. Byle przetrwać zimę (6). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 7 s. 6.

148. Wieś małopolska z bliska. Byle przetrwać zimę (7). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 11 s. 8.

149. Nad nami wisiała zagałada. Byle przetrwać zimę (8). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 15 s. 8.

150. Wspomnienia z lat 1939—1945. Byle przetrwać zimę (9). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 17 s. 8, 7.

151. Pamiętna wiosna. Byle przetrwać zimę (10). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 19 s. 8.

152. Oświaty kaganiec. Byle przetrwać zimę (11). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 21 s. 8.

153. Pamięci dobrego człowieka. Byle przetrwać zimę (12). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 23 s. 6.

154. Konspiracyjna czwórka. Byle przetrwać zimę (13). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 25 s. 8.

155. Obserwacje przyrodnicze. Byle przetrwać zimę (14). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 29 s. 6.

156. Spełnione pragnienie. Byle przetrwać zimę (15). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 31 s. 8.

157. Przykre początki. Byle przetrwać zimę (16). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 37 s. 8.

158. Nieplanowany egzamin. Byle przetrwać zimę (17). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 38 s. 8.

159. Narastające zagrożenie. Byle przetrwać zimę (18). [Podp.] Piotr Mika. Przewodnik Katolicki. R. 86: 1980 nr 39 s. 8.

1981

160. [współautor]: „Tak mówi Bóg”. Ogólne wiadomości o Piśmie Świętym. Praca zbiorowa pod red. ks. Michała Petera. Poznań 1981 ss. 215.

161. [współautor]: Zanim otworzysz Biblię. Praca zbiorowa pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). Poznań 1981 ss. 231.

162. Die historische Wahrheit in Genesis 14. De la Tôrah au Messie. Maurice Carrez, Joseph Doré, Pierre Grelot. Études d'exégèse et d'herméneutique bibliques offertes à Henri Cazelles... Paris 1981 s. 97—105.

163. Problem „ofiary Melchizedeka”. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 3: 1981 s. 7—16.
164. Szkoła przy Dietla. Byle przetrwać zimę (19). [Podp.] Piotr Mika. *Przewodnik Katolicki*. R. 87: nr 1 s. 4, 7.
165. List z frontu. Byle przetrwać zimę (21). [Podp.] Piotr Mika. R. 87: 1981 nr 4 s. 8.
166. Nota z religii możeszowej. Byle przetrwać zimę (22). [Podp.] Piotr Mika. *Przewodnik Katolicki*. R. 87: 1981 nr 6 s. 8 m.
167. Zmiana lektury. Byle przetrwać zimę (23). [Podp.] Piotr Mika. *Przewodnik Katolicki*. R. 87: 1981 nr 12 s. 8.
168. „Zona nie pracuje”. Byle przetrwać zimę (24). [Podp.] Piotr Mika. *Przewodnik Katolicki*. R. 87: 1981 nr 17 s. 6.
169. Muzea na ulicy Floriańskiej. Byle przetrwać zimę (25). [Podp.] Piotr Mika. *Przewodnik Katolicki*. R. 87: 1981 nr 21 s. 8.
170. Ostbahn. Byle przetrwać zimę (26). [Podp.] Piotr Mika. *Przewodnik Katolicki*. R. 87: 1981 nr 23 s. 6, 8.
171. Psalterz w wersji Jana z Czarnolasu. *Ruch Biblijny i Liturgiczny*. R. 34: 1981 nr 5 s. 257—262.

## 1982

172. Abraham. W: *Katolicyzm A—Z*. Praca zbiorowa pod red. ks. Zbigniewa Pawlaka. Poznań 1982 s. 13.
173. Biblia. Wiadomości wstępne — Stary Testament. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 24—28.
174. Człowiek. Pochodzenie — aspekt biblijno-teologiczny. W: *Katolicyzm A—Z* s. 64—65.
175. Historia Zbawienia. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 175—179.
176. Kosmos. Kosmogonia biblijna. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 212—213.
177. Mesjasz. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 258.
178. Mojżesz. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 274.
179. Natchnienie biblijne. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 284.
180. Pascha. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 301.
181. Profetyzm biblijny. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 322—323.
182. Raj biblijny. W: *Katolicyzm A—Z*. s. 325.
- Prace w druku.
183. „Od zmartwych zaćmiło się oko moje”. (Witold Gronkowski 1900—1964). W: *Byli wśród nas*. Praca zbiorowa pod red. Feliksa Le-norta. T. 2. Poznań 1982.
184. Prawodawstwo Starego Testamentu. Zarys problematyki. *Poznańskie Studia Teologiczne*. T. 4: 1982.

## UZUPEŁNIENIE

## 1957

- Stary Testament okresem oczekiwania Mesjasza. *Biblioteka Kaznodziejska*. T. 59: 1957 nr 5 s. 358—361.
- Pochód proroków do Chrystusa. *Biblioteka Kaznodziejska*. T. 59: 1957 nr 5 s. 362—365.

## 1958

- Bóg cię szuka. *Biblioteka Kaznodziejska*. T. 60: 1958 nr 5 s. 473—475.

## 1959

- Sztuka weselenia się. *Biblioteka Kaznodziejska*. T. 62: 1959 nr 2 s. 126—128.

1970

— Uwagi bibliisty. W: Chrystus żywy w sakramentach. Materiały III kursu homiletyczno-katechetycznego dla duchowieństwa w Akademii Teologii Katolickiej w dniach 8—9 września 1969 roku. Oprac. ks. J. Myśkow. Warszawa 1970 s. 333—334.

1973

— dot. rec. poz. 101.

Ks. Władysław Smereka: Biblia Poznańska (Nowy przekład Pisma św.). Gość Niedzielny. R. 51: 1974 nr 23 s. 178—180.

1981

— Stary Zakon — wychowawca wiodący do Chrystusa. W Drodze. R. 9: 1981 nr 11—12 s. 30—34.

1982

— Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Wyd. 2. Poznań 1982 ss. XX. 943, nlb. 3.

— Wstęp do Pięcioksięgu. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Wyd. 2. Poznań 1982 s. 1—3.

— Księga Rodzaju. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Wyd. 2. Poznań 1982 s. 4—90.

— Księga Wyjścia. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Wyd. 2. Poznań 1982 s. 91—162.

— Księga Kapłańska. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Wyd. 2. Poznań 1982 s. 163—213.

— Księga Liczb. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Wyd. 2. Poznań 1982 s. 214—287.

— Księga Powtórzonego Prawa. [Wstęp. Przekład. Komentarz]. W: Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych ze wstępami i komentarzami. Opracował zespół pod red. ks. Michała Petera (Stary Testament), ks. Mariana Wolniewicza (Nowy Testament). T. 1. Wyd. 2. Poznań 1982 s. 288—362.

— Człowiek — małe bóstwo. Stary Zakon — wychowawca wiodący do Chrystusa [2]. W Drodze. R. 10: 1982 nr 1—4 s. 63—68.